

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR 211/01.06.22
CSN

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3370 din 10.06.2022

La nr. 211 din 01.06.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului 11 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>1431</u>	
" <u>13</u> "	<u>06</u>	<u>2022</u>
Ora	_____	

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include interviews, surveys, and the review of documents. Each method has its own strengths and weaknesses, and it is important to use them in combination to get a complete picture of the situation.

3. The third part of the document describes the process of identifying and evaluating risks. This involves looking for areas where there is a potential for error or fraud, and then assessing the likelihood and potential impact of these risks. This information is used to develop controls and procedures to mitigate the risks.

4. The fourth part of the document discusses the importance of communication in the audit process. This involves keeping the client informed of the progress of the audit and any issues that arise. It also involves communicating with other members of the audit team to ensure that everyone is working towards the same goals.

5. The fifth part of the document describes the final steps of the audit process, including the preparation of the audit report and the presentation of the findings to the client. This is a critical part of the process, as it is where the results of the audit are made known to the client and where any recommendations for improvement are made.

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8015 din 09.06.2022

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 11 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „*Modificarea propusă vine să ajusteze legea la prevederile Convenției ONU din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie, articolul 1 alineat 1 litera a).*”

Modificarea propusă vine să ajusteze legislația națională la prevederile articolelor 2, 3(1), 4, 7 din Convenția cu privire la drepturile copilului.

Modificarea propusă vine să conformeze norma legală cu prevederile Convenției ONU din 1954, privind statutul apatrizilor, articol 32 și a Convenției ONU din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie, articol 1 alineat 5 litera b)”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000. Modificarea vizează instituția dobândirii cetățeniei prin naștere și se propune excluderea condiției ca cel puțin unul dintre părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova să dețină drept de ședere.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul urmărește aducerea în concordanță a prevederilor Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 cu prevederile tratatelor internaționale ratificate de Republica Moldova, precum și crearea cadrului juridic pentru evitarea apatridiei, ceea ce corespunde interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

În acest context, în nota informativă se menționează următoarele: „*Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000. Modificarea vizează instituția dobândirii cetățeniei prin naștere și se propune excluderea condiției ca cel puțin unul dintre părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova să dețină drept de ședere.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și sunt în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție.

09.06.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal